

Розглянемо ще одне питання – довіреність (доручення) на представництво учасника процесу в суді[4].

У господарському праві часто використовуються договори доручення, за якими повірений зобов'язаний діяти від імені довірителя. З юридичної точки зору цей договір можна вважати договором про представництво. Але процесуальне представництво має певні особливості.

Отже, представництво в господарському процесі можна розглядати в наступних аспектах:

1.Правовідношення, в якому одна сторона (представник) зобов'язана, або має право, вчинити правовий акт від імені другої сторони, яку вона представляє. Представництво виникає на підставі договору, закону, акта органу юридичної особи та з інших підстав, встановлених актами цивільного законодавства.

2.Правовідношення, відповідно до якого, одна особа (представник) на підставі набутих нею повноважень виступає і діє від імені іншої особи, яку представляє, створюючи, змінюючи чи припиняючи безпосередньо для неї цивільні права та обов'язки.

3. Представництво – вид адвокатської діяльності, що полягає в забезпеченні реалізації прав і обов'язків клієнта в господарському процесі.

4. Прокурор, який бере участь у справі, несе обов'язки і користується правами сторони, крім права на укладення мирової угоди.

Варто зазначити, що чинний ГПК не приділяє окремої уваги адвокату як процесуальному представнику, що надає правову допомогу в господарському судовому процесі. Отже, існує проблема в чинному законодавстві, яка потребує негайного вирішення шляхом внесення змін, а саме окремо встановити в ГПК України процесуальний статус адвоката, та чітко визначити його повноваження в господарському процесі.

Список використаних джерел:

1. Конституція України/Офіційний вісник України.-2010.-№72/1(01.10.2010).-Ст.2598. [Електронний ресурс].- Режим доступу:<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>
2. Господарський процесуальний кодекс України: Закон України від 06.11.1991 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 6 (11.02.1992). – Ст. 56. http://kodeksy.com.ua/gospodars_kij_protseual_nij_kodeks_ukraini
3. Степанова Т.В. Представництво в господарському судочинстві. //Современный научный вестник.-2007.-№14 [Електронний ресурс].- Режим доступу:http://www.rusnauka.com/14.NTP_2007/Pravo/21712.doc.htm
4. Роллар Н. Представництво у господарському судочинстві//Юридична газета.-2004.-№24(36).[Електронний ресурс].- Режим доступу:<http://www.yur-gazeta.com/oarticle/1247/>

ОСОБЛИВОСТІ ВИЗНАЧЕННЯ ПРИНЦИПІВ ГОСПОДАРЬСЬКОГО СУДОЧИНСТВА

Чамара Ірина Олегівна, студент магістратури навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ

Науковий керівник: кандидат економічних наук, доцент кафедри господарсько-правових дисциплін навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ **Загорняк Н.Б.**

Господарський процес базується та діє на загальних, основних та значущих засадах, які можливо визначити, як принципи. Специфіка їх полягає в тому, що вони закріплюють вихідні, нормативні положення, що визначають зміст правосуддя і є критерієм правомірності поведінки учасників правовідносин, що виникають у сфері правосуддя [1]. У юридичній літературі досить активно досліджується дана тематика, яка вимагає оновлення змісту, організаційних форм і методів функціонування. Серед праць вчених, що досліджували принципи судочинства загалом та принципи господарського процесу, зокрема, можна виділити праці Д.М. Притики, С.В. Васильєва, В.Д. Чернадчука, В.С. Шербини, М.І. Тітова та інших. Але у цих дослідженнях не вирішено низку питань конструктивної та практично значимої побудови принципів господарського процесу.

Слід зазначити, що принципи як основні та визначальні засади господарського судочинства загалом впливають з Конституції України (ст. 129 та ін.), Законом України «Про судоустрій і статус суддів» та Господарсько-процесуального кодексу України (далі – ГПК України).

Перелік принципів господарського судочинства у Кодексі не збігається з наведеним у Законі України «Про судоустрій і статус суддів», що

пояснюються, по-перше, загальністю встановлених Законом засад, які стосуються всіх без винятку судів судової системи України, а по-друге, специфікою господарського судочинства. Зокрема, зазначеним Законом встановлено такі засади здійснення правосуддя: 1) здійснення правосуддя виключно судами; 2) право на судовий захист; 3) рівність перед законом і судом; 4) самостійність судів; 5) право на довіражний суд; 6) правова допомога при реалізації права на справедливий суд; 7) гласність і відкритість судового процесу; 8) обов'язковість судових рішень та інші. ГПК України визначає наступні принципи: право на звернення до господарського суду та змагальність. Натомість, у ГПК з цих принципів відтворюються лише рівність перед законом і судом, гласність і відкритість судового процесу та обов'язковість судових рішень.

Система принципів господарського процесу має певні особливості. У зв'язку із цим не можна повністю погодитися із О.А. Беляневич, яка зазначає про умовність визначення поняття принципів господарського процесу, посилюючись на те, що принципи судочинства єдині для усіх видів процесу та пошук якихось особливих галузевих принципів у господарському процесуальному праві і тим більше принципів його окремих інститутів видається до певної міри схоластикою [2, с. 14-15]. Зазначені принципи також виділяють як принципи судоустрою та принципи судочинства. Принципи судочинства — принципи функціональні, які визначають процесуальну діяльність суду і учасників процесу: диспозитивність; доступність судового захисту прав і загальних інтересів; рівноправність сторін господарського процесу; змагальність; свобода надання ними своїх доказів і доведення перед судом їх переконливості; об'єктивна істина. Принципи судоустрою, організаційні принципи, які визначають устрій господарських судів: здійснення правосуддя лише судом; незалежність суддів і підкорення їх тільки Конституції України і законам; гласність розгляду справ; державна мова судочинства; рівність учасників господарського процесу перед законом і судом; обов'язковість виконання рішень суду. Всі ці принципи знаходяться у взаємозв'язку, тому твердження, що немає тільки організаційних або функціональних принципів, правдиве, і такий поділ є досить умовним.

Також доречним є виділення у господарському процесі принципу добросовісності, як спеціального принципу господарського процесу, який спрямований на вдосконалення в частині обсягу та порядку використання учасниками процесу своїх процесуальних прав [4, с. 118] та на заборону зловживання зазначеними правами. Серед спеціальних принципів господарського процесу можна виділити наступні принципи: оперативності, письмового провадження, територіальної спрощеності, визначення порядку засідання судом, арбітрування тощо. Деякі принципи застосовуються у господарському процесі лише де-факто, але згодом будуть закріплені і де-юре.

Отже, виділення процесуальних принципів у групи та їх класифікація за їх якісними та змістовими критеріями дають можливість більш глибоко і детально їх дослідити та вивчити, а також сприятимуть вивченню тотожних процесуальних норм як з боку протиставлення та співвідношення, так і з боку їх діалектики та взаємозв'язку; дослідження та аналіз існуючих принципів надасть можливість надати їм оцінку у ході практичного їх застосування та допоможе виявити нові, так як система принципів господарського процесу не є остаточною та вичерпною, а є динамічним процесом; неухильне дотримання і законодавче удосконалення повноти закріплення і дії принципів господарського процесуального права є важливою гарантією посилення законності, як невід'ємної частини функціонування правової держави і демократичного правопорядку.

Список використаних джерел:

1. Георгіца А.З., Скомороха В.С. Принципи конституційного судочинства (процесу) та їх специфіка: деякі питання теорії і практики // Науковий вісник Чернівецького університету. – 2004. – Вип. 227. – С. 28–34.
2. Беляневич О. Верховенство права і законність як принципи господарського процесуального права // Право України. 2011. – № 6. – С. 13–20.
3. Конституція України: науково-практичний коментар // В.Б. Аверьянов, О.В. Батанов, Ю.В. Баулін та ін. – Харків: Право, 2003. – С. 46.
4. Павленко Д. Добросовісність сторін як принцип господарського процесуального права / Д. Павленко // Юридичний журнал. – 2005. – № 5. – С. 112–118.